

Het Reservaat van het „Zwin” in 1967

door L. LIPPENS

Erevoorzitter

Ondanks het steeds toenemend aantal bezoekers, stopt het aantal vogels niet met groeien en nieuwe soorten verschijnen. Het Zwin bestaat reeds 15 jaar, en het werd bewezen dat een reservaat moet worden beheerd, bewaakt, ingericht, en georganiseerd, anders komt het tot verval, daar vrijheid die aan iedereen toegestaan wordt, noodzakelijkerwijze in losbandigheid ontaardt. De nationale parken en reservaten in een overbevolkt land als het onze, kunnen enkel hun wetenschappelijke, opvoedkundige, toeristische en recreatieve rol spelen indien ze ingericht worden op een rationele en efficiënte wijze, niet volgens strenge principes, maar rekening houdend met al de specifieke elementen van elke streek.

Het Zwin heeft in 1967 ongeveer 260.000 bezoekers ontvangen, waaronder 60.000 kinderen op schoolreis. De invloed van die bezoeken op de mentaliteit van het publiek is belangrijk wat betreft hun houding ten opzichte van de bescherming van de natuur in 't algemeen en de vogels in het bijzonder. De indruk die het Zwin op de talrijke buitenlandse bezoekers nalaat is opmerkelijk. Ons reservaat is zeer bekend in de meeste Europese landen en wordt vermeld als voorbeeld. Talrijke organisaties inspireren zich eraan en vragen ons inlichtingen en raad.

Gedurende 1967 is het aantal nestende vogels gevoelig verhoogd voor het merendeel van de soorten. Wij hebben het eerste broedgeval gehad van de zwartkopmeeuw (*Larus melanocephalus*) in het Zwin. Tussen de trekvogels moeten verschillende observaties van kwak (*nycticorax nycticorax*) genoteerd worden, deze van een grote burgermeester (*Larus hyperboreus*) op 10 juni, deze van een drieteenmeeuw op 6 juni en uiteindelijk die van een steeds toenemend aantal eidereenden (*somateria mollissima*) die de zomer doorbrengen

in zee voor het Zwin, dicht bij de laatste golfbrekers. Dan zijn er ook nog verschillende kleine zwanen (*cygnus columbianus*) in september.

De zachte winter werd gekenmerkt door de overwintering van een hoog aantal sneeuwgorzen (*plectrophenax nivalis*); 245 exemplaren werden in december geringd.

De acclimatisering van de grauwe gans (*anser anser*) wordt voortgezet; vele koppels hebben zich gevestigd in de moerassen in de omgeving van Knokke en Westkapelle. Het totale aantal grauwe ganzen geboren in het Zwin en omgeving bereikt momenteel ongeveer 500. Een groot aantal van deze vogels reïntegreert zich in de massa van de wilde trekvogels die ons land voorbijtrekken.

Geringde grauwe ganzen, geboren in het Zwin zijn teruggevonden in Zweden, Denemarken, Duitsland, Nederland en Frankrijk. Een 20-tal jonge ganzen werden geschonken aan Nederlandse organisaties om eenzelfde proef van heraanpassing te proberen in Nederland.

Een gezicht op de kustzijde van het reservaat „Het Zwin”. (Foto A. Flausch)

De heraanpassing van de witte ooievaar (*Ciconia ciconia*) vervolgt zich met succes. Het aantal ooievaars in het Zwin hebben hun maximum aantal bereikt, daarom heeft men besloten, door bemiddeling van World Wildlife Fund, de jongen die in 1968 geboren moeten worden aan het reservaat De Blankaart te schenken, en misschien ook aan Nederland; inderdaad de gelukte proef van het Zwin heeft sommige Nederlandse middens ervan overtuigd dezelfde proef te doen om de totale verdwijning van deze mooie vogel in Nederland te voorkomen. In 1967 telde men immers slechts 18 nesten, tegen meer dan 300 in 1939.

Het biologisch station van het Zwin, bestuurd door conservator Th. Robyns de Schneidauer kent een steeds groeiend succes. Studenten van de 4 Belgische universiteiten lopen er stage, zodat het Zwin een echt openlucht laboratorium geworden is, ideaal zeeoord voor praktische studies. Ook buitenlandse universiteiten interesseren zich aan dit initiatief.

De vaste broedvogels zijn in 1967 voor het Zwin en de moerassen van de Hazegras polders geteld als volgt: 54 paren kluten, 35 paren scholeksters, 45 paren tureluren, 200 paren visdiefjes, 1.000 paren kokmeeuwen, 50 paren bergeenden, 10 paren slobenden, 25 paren strandpluvieren, 1 paar bontbekpluvieren enz.

Wat uiteindelijk de plantengroei betreft, laat een sluizensysteem toe het zeewaterniveau hoog genoeg te houden, om enerzijds de afbraak van de grassen en anderzijds de groei van de halofyten en speciaal van lamsoor in de hand te werken.

De sneeuwgorzen (Plectrophenax nivalis) overwinteren elk jaar in het Zwin.

(Foto P. Didier)

Een grote gele kwikstaart heeft zich boven een beekje gevestigd (Motacilla cinerea).
(Foto J.C. Maes)

Drosera

